

Sammansatta utrikes- och försvarsutskottets verksamhet riksmötet 2019/20

Utskottets ämnesområden

Utrikes- och försvarsutskotten beslutade under 2019/20 års riksmöte om att bereda ärenden gemensamt genom deputerade i ett sammansatt utskott. Det sammansatta utrikes- och försvarsutskottet har lämnat fem betänkanden som rör fortsatt svenskt deltagande i Natos utbildnings- och rådgivningsinsats Resolute Support Mission i Afghanistan, fortsatt svenskt deltagande i den militära utbildningsinsatsen i Irak, svenskt deltagande i Förenta nationernas stabiliseringsinsats i Mali, svenskt deltagande i militär insats för stärkt säkerhet i Mali och operativt militärt stöd mellan Sverige och Finland.

Utskottets sammansättning

Det sammansatta utrikes- och försvarsutskottets sammansättning under riksmötet framgår av bilaga 1 (avser beredningen av UFöU1, UFöU2 och UFöU3) och bilaga 2 (avser beredningen av UFöU4 och UFöU5). Av utskottets 17 ledamöter har fem tillhört Socialdemokraterna, fyra Moderata samlingspartiet, tre Sverigedemokraterna, en Miljöpartiet de gröna, en Centerpartiet, en Vänsterpartiet, en Liberalerna och en Kristdemokraterna.

Hans Wallmark (M) var ordförande vid beredningen av UFöU1, UFöU2 och UFöU3 och Kenneth G Forslund (S) vid beredningen av UFöU4 och UFöU5.

Av bilagorna 1 och 2 framgår även personalsammansättningen vid det sammansatta utrikes- och försvarsutskottets kansli.

Utskottets verksamhet

Inledning

Under riksmötet 2019/20 sammanträdde utskottet vid sammanlagt 13 tillfällen med en total sammanträdestid om elva timmar och fem minuter. Under riksmötet har fem propositioner och 43 motionsyrkanden hänvisats till utskottet. Propositionerna och motionsyrkandena har behandlats i totalt fem betänkanden som sedermera lämnats till kammaren.

Betänkanden

Utskottet lämnade under riksmötet följande betänkanden till kammaren.

Fortsatt svenskt deltagande i Natos utbildnings- och rådgivningsinsats Resolute Support Mission i Afghanistan (UFöU1)

I betänkandet behandlade det sammansatta utrikes- och försvarsutskottet regeringens proposition 2019/20:27 Fortsatt svenskt deltagande i Natos utbildnings- och rådgivningsinsats Resolute Support Mission i Afghanistan och sju yrkanden i följdmotioner.

Utskottet tillstyrkte att riksdagen skulle medge att regeringen ställer en svensk väpnad styrka bestående av högst 200 personer till förfogande t.o.m. den 31 december 2020 för att på inbjudan från Afghanistans regering till Nato och berörda partnerländer delta i utbildnings- och rådgivningsinsatsen Resolute Support Mission (RSM) i Afghanistan.

Utskottet föreslog vidare att riksdagen skulle avslå samtliga yrkanden i de följdmotioner som hade lagts fram med anledning av propositionen.

I betänkandet fanns två reservationer (SD, V) och tre särskilda yttranden (SD, V, L).

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Fortsatt svenskt deltagande i den militära utbildningsinsatsen i Irak (UFöU2)

I betänkandet behandlade det sammansatta utrikes- och försvarsutskottet regeringens proposition 2019/20:28 Fortsatt svenskt deltagande i den militära utbildningsinsatsen i Irak, åtta yrkanden i följdmotioner och sex yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2018/19 och 2019/20.

Det sammansatta utrikes- och försvarsutskottet föreslog att riksdagen skulle bifalla regeringens proposition. Därmed föreslog utskottet att riksdagen skulle medge att regeringen ställer en svensk väpnad styrka på högst 220 personer till förfogande t.o.m. den 31 december 2020 för att på irakisk inbjudan delta i

den militära utbildningsinsats i Irak som genomförs av den globala koalitionen mot Daesh.

Utskottet föreslog följande tillkännagivande till regeringen. Enligt utskottet ska regeringen, när läget så påkallar eller minst en gång per kvartal, återrapportera till riksdagens utrikesutskott om insatsens utformning, eventuella förändrade förutsättningar för insatsen och insatsens bidrag till måluppfyllelsen. I den mån regeringens dialog med ledningen av den internationella koalitionen mot Daesh rör ovannämnda frågor ska även innehållet i denna dialog återrapporteras.

Utskottet ansåg att riksdagen borde avslå motionsyrkandena.

I betänkandet fanns tre reservationer (SD, V) och två särskilda yttranden (V, L).

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Svenskt deltagande i Förenta nationernas stabiliseringsinsats i Mali (UFöU3)

I betänkandet behandlade det sammansatta utrikes- och försvarsutskottet regeringens proposition 2019/20:29 Svenskt deltagande i Förenta nationernas stabiliseringsinsats i Mali.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle medge att regeringen ställer en svensk väpnad styrka bestående av högst 470 personer till förfogande för deltagande i Förenta nationernas (FN) stabiliseringsinsats i Mali (Minusma) till den 31 december 2020, under förutsättning att det även fortsättningsvis finns ett giltigt mandat för styrkan enligt beslut i FN:s säkerhetsråd.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå motionerna.

I betänkandet fanns två reservationer (M, SD, KD) och ett särskilt yttrande (L).

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Svenskt deltagande i militär insats för stärkt säkerhet i Mali (UFöU4)

I betänkandet behandlade det sammansatta utrikes- och försvarsutskottet regeringens proposition 2019/20:86 Svenskt deltagande i militär insats för stärkt säkerhet i Mali.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle bifalla regeringens förslag om att ställa en svensk väpnad styrka bestående av högst 250 personer till förfogande t.o.m. den 31 december 2021 för att delta i insatsen Task Force Takuba i Mali.

Utskottet föreslog vidare att samtliga motioner skulle avstyrkas.

I betänkandet fanns två reservationer (V) och två särskilda yttranden (M, C, V, L).

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Operativt militärt stöd mellan Sverige och Finland (UFöU5)

I betänkandet behandlade det sammansatta utrikes- och försvarsutskottet regeringens proposition 2019/20:110 Operativt militärt stöd mellan Sverige och Finland.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens förslag till lag om operativt militärt stöd mellan Sverige och Finland, lag om ändring i skyddslagen och lag om ändring i luftfartslagen. I propositionen föreslogs att det skulle införas en lag för det operativa försvarssamarbetet med Finland, i vilken regeringen skulle bemyndigas att fatta vissa beslut om att lämna respektive ta emot operativt militärt stöd inom ramen för samarbetet. Vidare föreslogs ändringar av skyddslagen och luftfartslagen för att förbättra förutsättningarna för finska militära styrkor att lämna stöd till Sverige. Vid riksdagens beslut ska 10 kap. 8 § regeringsformen (RF) tillämpas när det gäller lagen om operativt militärt stöd mellan Sverige och Finland, i de delar beslutet avser överlåtelse av myndighetsutövning till en annan stat i 2–5 §§, dvs. beslutet ska i enlighet med 10 kap. 6 § andra stycket RF fattas med minst tre fjärdedels majoritet av de röstande, och mer än hälften av riksdagens ledamöter måste rösta för förslaget (förslagspunkt 1). I propositionen angavs att de föreslagna lagändringarna skulle träda i kraft den 1 augusti 2020. Riksdagen hade möjlighet att fatta beslut före sommaren om att de föreslagna lagändringarna skulle träda i kraft den 1 augusti 2020. Med hänsyn till att riksdagen med anledning av covid-19-pandemins spridning för närvarande arbetar utifrån en överenskommelse om att enbart 55 ledamöter deltar i riksdagens voteringar och att beslut i detta ärende förutsatte att mer än hälften av riksdagens ledamöter deltog i voteringen kom utskottet dock efter en samlad bedömning fram till att ikraftträdandet av lagstiftningen kunde sättas till den 15 oktober 2020. Det nya datumet för ikraftträdande sattes efter kontakt med Regeringskansliet.

Utskottet ansåg att riksdagen borde avslå motionsyrkandena.

I betänkandet fanns en reservation (M, C, KD, L) och ett särskilt yttrande (M, C, KD, L).

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Information under utskottssammanträden

Under riksmötet fick utskottet muntlig information vid ett antal sammanträden enligt följande:

- Den 14 november 2019 informerade kabinetssekreterare Annika Söder, politisk stabschef Magnus Nilsson, departementsrådet Harriet Pedersen, departementsrådet Julius Liljeström och kanslirådet Jörgen Karlsson (samtliga från Utrikesdepartementet), försvarsminister Peter Hultqvist, kanslirådet Anja Glavinic Jones, departementssekreterare Henric Arnoldsson och politiskt sakkunnige Anders Eriksson (samtliga från Försvarsdepartementet), och generalmajor Urban Molin och överstelöjtnant Markus Höök (båda från Försvarsmakten) utskottet med anledning av proposition 2019/20:27 Fortsatt

- svenskt deltagande i Natos utbildnings- och rådgivningsinsats Resolute Support Mission i Afghanistan.
- Den 14 november 2019 informerade kabinetssekreterare Annika Söder, politisk stabschef Magnus Nilsson, departementsrådet Harriet Pedersen, departementsrådet Julius Liljeström och kanslirådet Jörgen Karlsson (samtliga från Utrikesdepartementet), försvarsminister Peter Hultqvist, kanslirådet Anja Glavinic Jones, departementssekreterare Henric Arnoldsson och politiskt sakkunnige Anders Eriksson (samtliga från Försvarsdepartementet), och generalmajor Urban Molin och överstelöjtnant Markus Höök (båda från Försvarsmakten) utskottet med anledning av proposition 2019/20:28 Fortsatt svenskt deltagande i den militära utbildningsinsatsen i Irak.
 - Den 14 november 2019 informerade kabinetssekreterare Annika Söder, politisk stabschef Magnus Nilsson, departementsrådet Harriet Pedersen, departementsrådet Julius Liljeström och kanslirådet Jörgen Karlsson (samtliga från Utrikesdepartementet), försvarsminister Peter Hultqvist, kanslirådet Anja Glavinic Jones, departementssekreterare Henric Arnoldsson och politiskt sakkunnige Anders Eriksson (samtliga från Försvarsdepartementet), och generalmajor Urban Molin och överstelöjtnant Markus Höök (båda från Försvarsmakten) utskottet med anledning av proposition 2019/20:29 Svenskt deltagande i Förenta nationernas stabiliseringsinsats i Mali.
 - Den 26 november 2019 informerade kabinetssekreterare Annika Söder, departementsrådet Julius Liljeström, kanslirådet Oscar Schlyter och politisk sakkunnige Linus Glanzelius (samtliga från Utrikesdepartementet), samt statssekreterare Jan-Olof Lind och departementssekreterare Henric Arnoldsson (båda från Försvarsdepartementet) utskottet med anledning av proposition 2019/20:28 Fortsatt svenskt deltagande i den militära utbildningsinsatsen i Irak.
 - Den 27 november 2019 informerade statssekreterare Jan-Olof Lind, departementsrådet Johan Lagerlöf och departementssekreterare Henric Arnoldsson (samtliga från Försvarsdepartementet), samt brigadgeneral Lena Persson Herlitz och överstelöjtnant Jonas Nilsson (båda från Försvarsmakten) utskottet med anledning av proposition 2019/20:28 Fortsatt svenskt deltagande i den militära utbildningsinsatsen i Irak.
 - Den 3 december 2019 informerade kabinetssekreterare Annika Söder, stabschef till utrikesminister Magnus Nilsson, departementsrådet Julius Liljeström och kanslirådet Katrin Månsson (samtliga från Utrikesdepartementet), samt statssekreterare Jan-Olof Lind och departementssekreterare Henric Arnoldsson (båda från Försvarsdepartementet) utskottet med anledning av proposition 2019/20:28 Fortsatt svenskt deltagande i den militära utbildningsinsatsen i Irak.
 - Den 26 mars 2020 informerade utrikesminister Ann Linde, kanslirådet Henrik Garmer, departementssekreterare Linnéa Jannes och politiskt sakkunnige Linus Glanzelius (samtliga från Utrikesdepartementet), försvarsminister Peter Hultqvist, enhetschef Peter Göthe, departementssekreterare Henric Arnoldsson och politiskt sakkunniga Annelie Gregor (samtliga från

Försvarsdepartementet), och brigadgeneral Lena Persson Herlitz, överstelöjtnant Markus Höök och överstelöjtnant Henrik Andersen (samtliga från Försvarsmakten) utskottet med anledning av proposition 2019/20:86 Svenskt deltagande i militär insats för stärkt säkerhet i Mali.

- Den 26 mars 2020 informerade utrikesminister Ann Linde, kanslirådet Henrik Garmer, departementssekreterare Linnéa Jannes och politiskt sakkunnige Linus Glanzelius (samtliga från Utrikesdepartementet), försvarsminister Peter Hultqvist, enhetschef Peter Göthe, departementssekreterare Henric Arnoldsson och politiskt sakkunniga Annelie Gregor (samtliga från Försvarsdepartementet), och brigadgeneral Lena Persson Herlitz, överstelöjtnant Markus Höök och överstelöjtnant Henrik Andersen (samtliga från Försvarsmakten) utskottet om situationen i Afghanistan.
- Den 26 mars 2020 informerade utrikesminister Ann Linde, kanslirådet Henrik Garmer, departementssekreterare Linnéa Jannes och politiskt sakkunnige Linus Glanzelius (samtliga från Utrikesdepartementet), försvarsminister Peter Hultqvist, enhetschef Peter Göthe, departementssekreterare Henric Arnoldsson och politiskt sakkunniga Annelie Gregor (samtliga från Försvarsdepartementet), och brigadgeneral Lena Persson Herlitz, överstelöjtnant Markus Höök och överstelöjtnant Henrik Andersen (samtliga från Försvarsmakten) utskottet om situationen i Irak.
- Den 16 april 2020 informerade utrikesminister Ann Linde, kanslirådet Henrik Garmer, departementssekreterare Linnéa Jannes och stabschef Magnus Nilsson (samtliga från Utrikesdepartementet), försvarsminister Peter Hultqvist, kanslirådet Samuel Rudvall, enhetschef Peter Göthe, departementssekreterare Henric Arnoldsson, politisk sakkunniga Annelie Gregor Sachs och pressekreterare Toni Eriksson (samtliga från Försvarsdepartementet), och brigadgeneral Lena Persson Herlitz och överstelöjtnant Jonas Nilsson (båda från Försvarsmakten) utskottet om situationen i Afghanistan.
- Den 16 april 2020 informerade utrikesminister Ann Linde, kanslirådet Henrik Garmer, departementssekreterare Linnéa Jannes och stabschef Magnus Nilsson (samtliga från Utrikesdepartementet), försvarsminister Peter Hultqvist, kanslirådet Samuel Rudvall, enhetschef Peter Göthe, departementssekreterare Henric Arnoldsson, politisk sakkunniga Annelie Gregor Sachs och pressekreterare Toni Eriksson (samtliga från Försvarsdepartementet), och brigadgeneral Lena Persson Herlitz och överstelöjtnant Jonas Nilsson (båda från Försvarsmakten) utskottet om situationen i Irak.
- Den 16 april 2020 informerade försvarsminister Peter Hultqvist, kanslirådet Samuel Rudvall, enhetschef Peter Göthe, departementssekreterare Henric Arnoldsson, politisk sakkunniga Annelie Gregor Sachs och pressekreterare Toni Eriksson (samtliga från Försvarsdepartementet), och kanslirådet Henrik Garmer och departementssekreterare Linnéa Jannes, (båda från Utrikesdepartementet) utskottet med anledning av proposition 2019/20:110 Operativt militärt stöd mellan Sverige och Finland.

- Den 16 april 2020 informerade försvarsminister Peter Hultqvist, kanslirådet Samuel Rudvall, enhetschef Peter Göthe, departementssekreterare Henric Arnoldsson, politisk sakkunniga Annelie Gregor Sachs och pressekreterare Toni Eriksson (samtliga från Försvarsdepartementet), kansliråd Henrik Garmer och departementssekreterare Linnéa Jannes (båda från Utrikesdepartementet), och brigadgeneral Lena Persson Hertz och överstelöjtnant Jonas Nilsson (båda från Försvarsmakten) utskottet med anledning av proposition 2019/20:86 Svenskt deltagande i militär insats för stärkt säkerhet i Mali.
- Den 9 juli 2020 informerade utrikesminister Ann Linde, kanslirådet Henrik Garmer, departementssekreterare Linnéa Jannes och stabschef Magnus Nilsson (samtliga från Utrikesdepartementet), försvarsminister Peter Hultqvist och enhetschef Peter Göthe (båda från Försvarsdepartementet), och överste Andreas Odung och örlogskapten Christian Hoas (båda från Försvarsmakten) utskottet om situationen i Afghanistan.
- Den 9 juli 2020 informerade utrikesminister Ann Linde, kanslirådet Henrik Garmer, departementssekreterare Linnéa Jannes och stabschef Magnus Nilsson (samtliga från Utrikesdepartementet), försvarsminister Peter Hultqvist och enhetschef Peter Göthe (båda från Försvarsdepartementet), och överste Andreas Odung och örlogskapten Christian Hoas (båda från Försvarsmakten) utskottet om situationen i Irak.

BILAGA 1

Det sammansatta utrikes- och försvarsutskottets sammansättning

Ledamöter

Hans Wallmark (M), ordförande
Niklas Karlsson (S), vice ordförande
Kenneth G Forslund (S)
Beatrice Ask (M)
Björn Söder (SD)
Sara Heikkinen Breitholtz (S)
Daniel Bäckström (C)
Håkan Svenneling (V)
Jan R Andersson (M)
Roger Richthoff (SD)
Alexandra Völker (S)
Mikael Oscarsson (KD)
Olle Thorell (S)
Joar Forsell (L)
Lars Andersson (SD)
Janine Alm Ericson (MP)
Hans Rothenberg (M)

Suppleanter

Pyry Niemi (S)
Jörgen Berglund (M)
Paula Holmqvist (S)
Margareta Cederfelt (M)
Ludvig Aspling (SD)
Aylin Fazelian (S)
Kerstin Lundgren (C)
Hanna Gunnarsson (V)
Alexandra Anstrell (M)
Sven-Olof Sällström (SD)
Mattias Ottosson (S)
Lars Adaktusson (KD)
Kalle Olsson (S)
Allan Widman (L)
Caroline Nordengrip (SD)
Elisabeth Falkhaven (MP)
Magdalena Schröder (M)

Det sammansatta utrikes- och försvarsutskottets kansli

Martin Brothén, kanslichef
Britt-Marie Hartvig, föredragande
Eva Nilsson Mansfeld, föredragande
Ingrid Svensson, föredragande
Annie Schaffrath, utskottshandläggare
Malin Emmoth, utskottsassistent
Anne-Charlotte Gramén, utskottsassistent

BILAGA 2

Det sammansatta utrikes- och försvarsutskottets sammansättning

Ledamöter

Kenneth G Forslund (S), ordförande

Pål Jonson (M), vice ordförande

Niklas Karlsson (S)

Hans Wallmark (M)

Björn Söder (SD)

Sara Heikkinen Breitholtz (S)

Kerstin Lundgren (C)

Hanna Gunnarsson (V)

Jörgen Berglund (M)

Sven-Olof Sällström (SD)

ClasGöran Carlsson (S)

Lars Adaktusson (KD)

Heléne Björklund (S)

Joar Forsell (L)

Caroline Nordengrip (SD)

Janine Alm Ericson (MP)

Hans Rothenberg (M)

Suppleanter

Olle Thorell (S)

Alexandra Anstrell (M)

Paula Holmqvist (S)

Margareta Cederfeldt (M)

Markus Wiechel (SD)

Pry Niemi (S)

Daniel Bäckström (C)

Håkan Svenneling (V)

Jessika Roswall (M)

Roger Richthoff (SD)

Mattias Ottosson (S)

Mikael Oscarsson (KD)

Annika Strandhäll (S)

Allan Widman (L)

Ludvig Aspling (SD)

Elisabeth Falkhaven (MP)

Magnus Ek (C)

Anders Östberg (S)

Marlene Burwick (S)

Kalle Olsson (S)

Alexandra Völker (S)

Magdalena Schröder (M)

Tobias Billström (M)

Karin Enström (M)

Johan Forssell (M)

Annika Engblom (M)

Amir Adan (M) t.o.m. den 3 maj 2020

Lars Andersson (SD)

Tobias Andersson (SD)

Staffan Eklöf (SD)

Yasmine Eriksson (SD)
Linda Modig (C)
Lars Thomsson ()
Yasmine Posio (V)
Lotta Johnsson Fornarve (V)
Robert Halef (KD)
Ingemar Kihlström (KD)
Fredrik Malm (L)
Maria Nilsson (L)
Karolina Skog (MP)
Rasmus Ling (MP)
Maria Gardfjell (MP)

Det sammansatta utrikes- och försvarsutskottets kansli

Martin Brothén, kanslichef
Lars Franzén, kanslichef
Britt-Marie Hartvig, föredragande
Eva Nilsson Mansfeld, föredragande
Annie Schaffrath, utskottshandläggare
Malin Emmoth, utskottsassistent
Anne-Charlotte Gramén, utskottsassistent